

Државната комисија за жалби по јавни набавки, врз основа на член 130 од Законот за јавните набавки, одлучувајќи по жалбата на жалителот „ИНСА-ВОДАИНЖИЊЕРИНГ“ ДООЕЛ Велес, изјавена против содржината на тендерската документација изготвена по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 11815/2020 за набавка на стоки - Опрема за гасна хлорна постројка во одделение за водоснабдителни објекти на договорниот орган ЈП Водовод Куманово, врз основа на член 160 став (1) точка 3 и став (2), (3), (4), (5) и (6) од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ бр.24/2019), на 49^{-та} Седница одржана на ден 10.09.2020 година донесе:

РЕШЕНИЕ

1. Жалбата на жалителот „ИНСА-ВОДАИНЖИЊЕРИНГ“ ДООЕЛ Велес, изјавена против содржината на тендерската документација изготвена по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 11815/2020 за набавка на стоки - Опрема за гасна хлорна постројка во одделение за водоснабдителни објекти на договорниот орган ЈП Водовод Куманово, **СЕ ОДБИВА ПОРАДИ НЕОСНОВАНОСТ.**

2. Решението на Државната комисија за жалби по јавни набавки е конечно по извршената достава.

3. Сите странки се должни да ја почитуваат и да ја спроведат конечната одлука на Државната комисија.

4. Договорниот орган е должен да постапи согласно со одлуката на Државната комисија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката, при што ги применува правното сфаќање и дадените забелешки на Државната комисија во одлуката.

Образложение

Договорниот орган, спровел постапка за јавна набавка со Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 11815/2020 за набавка на стоки - Опрема за гасна хлорна постројка во одделение за водоснабдителни објекти, за што претходно била донесена Одлука за потреба од јавна набавка од 17.08.2020 година. Постапката била објавена на ЕСЈН на Бирото за јавни набавки како

неделива, а договорниот орган во тендерската документација и огласот предвидел дека како критериум за доделување на договор за јавна набавка ќе го користи критериумот економски најповолна понуда врз основа на цената, со спроведување на е-аукција. Од понудувачите било побарано да достават Изјава за сериозност на понудата.

Незадоволен од изготвената тендерска документација, жалба до Државната комисија за жалби по јавни набавки поднесе економскиот оператор „ИНСА-ВОДАИНЖИЊЕРИНГ“ ДООЕЛ Велес.

Постапувајќи по изјавената жалба, Државната комисија за жалби по јавни набавки изврши увид во досието на постапката на Електронскиот систем за јавни набавки и врз основа на член 160 став (1) точка 3 и став (2), (3), (4), (5) и (6) од Законот за јавните набавки најде:

Жалбата е дозволена , навремена и изјавена од овластен подносител.

Жалбата е неоснована.

Во жалбата жалителот наведува дека по детална анализа на предметната тендерска документација, дошол до заклучок дека, со објавување на посочената тендерска документација, истата била напишана така што го ограничувала како потенцијален понудувач, слободно да поднесе понуда. Под 1. Жалителот навел дека во точка 2.3.2.1 од тендерската документација договорниот орган бара: „За да се квалификува како способен за извршување на предметниот договор за јавна набавка од аспект на неговата техничка или професионална способност, економскиот оператор треба да ги исполнува следниве минимални услови: - Најмалку 3 (три) потпишани и реализирани договори за изведени исти или слични работи во последните 5 (пет) години, од кои 1 (еден) потпишан и реализиран договор за испорака на машинска опрема имплементирана во гасна хлорна постројка, со износ не помал од 4.000.000,00 денари на проценета вредност на предметот на набавката.“ Со вака дефиниран критериум за техничка или професионална способност, жалителот навел дека договорниот орган пропишал критериум спротивен на член 89 став 3 од ЗЈН со што го прекршувал ЗЈН по основ на членовите споменати погоре. Ова било од причина што само еден економски оператор во нашата земја го исполнувал овој критериум и овој пропис бил искористен исклучиво за да се фаворизира конкретен понудувач. Кога сите набавки за овој тип би биле дефинирани на овој начин, жалителот навел дека ниеден друг економски оператор никогаш немал да добие шанса да учествува во процес за набавка на стоки од овој вид.

Воедно жалителот сметал дека било многу поадекватно да се бара навремено и квалитетно реализиран проект од иста или слична набавка со слични карактеристики на предметната набавка, без услов на цената на истиот, за да се докаже компетентноста, стручноста и спремноста на економските оператори во врска со стоките кои се барале, а во тој случај би се обезбедила и конкурентност помеѓу заинтересираните економски оператори без фаворизирање на конкретен понудувач. Цената на проектот бил субјективен податок за да се земе во предвид дека обезбедувал кредибилитет на понудата во овој случај и за овој вид на набавка. Под 2. Жалителот навел дека понатаму во истата точка се барало: „Економскиот оператор да има најмалку 15 (петнаесет) вработени или ангажирани лица, од кои: * мин. 4 (четворица) инженери од машинска или електро струка; * мин. 2 (двајца) со уверение за положен стручен испит од ракувач со енергетски уреди и постројки односно ракувач за садови под притисок од I и II класа; * мин. 3 (тројца) со сертификат за сервисирање и одржување на хлорна опрема“. Во однос на овој услов жалителот сметал дека овие бројки на ангажирани лица и профилите наведени биле апсолутно неадекватни во врска со квалитетот и видот на набавката и имале за единствена цел да фаворизираат одреден понудувач со што повторно бил прекршен член 89 став 3, членовите 3 став 1, чл. 4 с. 1 и чл. 5 с 1 и 2, со што биле сторени битни повреди дефинирани во чл. 141 с. 2 т. 5 и 6. Имено жалителот навел дека нејасно било зошто биле потребни минимум 4 електро или машински инженери за реализација на овој проект? Која била причината за минимум 3 сертифицирани лица за одржување хлорна опрема? Како минимум 2 со уверение за положен стручен испит за ракувач со енергетски уреди би допринеле за квалитетот на опремата и инсталацијата и како ракувач со енергетски уреди бил “односно” (тоа е зборот што е употребен) т.е. поистоветено со ракувач со садови под притисок од I и II класа? Во контакт со два реномирани производители на опрема од типот што се барал на оваа набавка, на жалителот му било кажано дека дури ни производителите на опремата немале вакво портфолио на вработени или ангажирани лица. Овие критериуми веројатно биле превземени директно од описот на конкретен економски оператор со единствена цел да ја елиминираат конкуренцијата и да оневозможат фер набавка и законит процес. Под 3. Жалителот навел дека битни повреди биле сторени и во делот од техничката документација од предметната тендерска документација каде договорниот орган предвидувал поврзување на системот на веќе постоечкиот SCADA систем. Жалителот навел дека договорниот орган одлично знаел дека ова било невозможно бидејќи системот бил производ на конкретен производител и бил заштитен без опција било кој друг да може да влезе или се приклучи на него. Овој критериум единствено можел да го исполни економскиот оператор што бил избран за најповолен и го инсталирал SCADA системот во предходен процес на јавна

набавка. Ова не оставало никаков простор за било кој друг понудувач освен тој што го инсталирал системот, што бил истиот и единствениот што ги исполнувал и останатите споменати спорни критериуми и услови. Воедно жалителот навел дека горенаведените биле дел од неправилностите на кои како жалител наишол во контекст на неадекватна тендерска документација и спречување на конкурентноста при постапката од овој оглас и кои оставале неминовен заклучок дека Законот за јавни набавки и одредбите кои биле пропишани со него, не биле земено во предвид и истиот бил прекршен во контекст и предвид по основ на погоре споменатите членови. Воедно жалителот навел дека се обратил до договорниот орган со неколку прашања во врска со забелешките кои ги посочил во жалбата, но до моментот на поднесување немал добиено одговор. Имајќи го во предвид погоре наведеното жалителот бара Државната комисија за жалби по јавни набавки, доколку Договорниот орган не ја поништи оваа постапка согласно чл.114 с.1 т.5 од ЗЈН и спроведе нова постапка, да постапите согласно чл.160 с.4 и жалбата да ја усвоите и постапката за доделување на договор за предметната јавна набавка да ја поништите, како и да се спроведе нова постапка за доделување на договор за јавна набавка која во себе ќе ги почитувала одредбите од ЗЈН и согласно чл. 166 с.7 да се задолжи договорниот орган со трошоци по повод оваа жалбена постапка.

Во одговорот на жалбата договорниот орган наведува дека предлага Државната комисија за жалби по јавни набавки жалбата да ја отфрли како неоснована во целост и како образложение под 1. Наведува дека во точка 2.3.2.1 од тендерската документација договорниот орган барал: „- За да се квалификува како способен за извршување на предметниот договор за јавна набавка од аспект на неговата техничка или професионална способност, економскиот оператор треба да ги исполнува следниве минимални услови: - Најмалку 3 (три) потпишани и реализирани договори за изведени исти или слични работи во последните 5 (пет) години, од кои 1 (еден) потпишан и реализиран договор за испорака на машинска опрема имплементирана во гасна хлорна постројка, со износ не помал од 4.000.000,00 денари на проценета вредност на предметот на набавката од причина што: опремата која е предмет на набавката е од посебна важност за квалитетно и безбедно водоснабдување на град од преку 100.000 жители, заради што се бараат високи критериуми за професионална и техничка способност на економскиот оператор односно се бара искуство од предходно успешно реализирани договори од ист или сличен тип на работи затоа што само на тој начин ќе може договорниот орган да има доверба во економските оператори дека набавка на опремата ќе биде извршена стручно и квалитетно. Предвидениот буџетот за оваа јавна набавка е повисок но заради поголема конкурентност предвидено е економскиот

оператор да има реализирано проект од наведената област не помал од 4.000.000 денари.“ Договорниот орган навел дека горе наведеното било во согласност со член 92 од Законот за јавни набавки каде што била предвидена Техничката и професионална способност како и член 95 став 8 во кој било предвидено како можело да се докаже техничката и професионална способност односно под а) од законот во кој што било наведено дека: „- Во постапките за јавни набавки, техничката и професионалната способност на економскиот оператор може да се докаже со листа на главни испораки на стоки или извршени услуги во последните три години, со вредности, датуми, купувачи (договорни органи или економски оператори), со обезбедување потврда за извршени испораки или извршени услуги. Со цел да се обезбеди соодветно ниво на конкуренција, договорниот орган може, доколку е тоа неопходно, да ги земе предвид доказите за соодветните испораки на стоки или извршени услуги пред повеќе од три години, што го наведува во тендерската документација.“ Под 2. понатаму договорниот орган навел дека во истата точка барал и „- Економскиот оператор да има најмалку 15 (петнаесет) вработени или ангажирани лица, од кои: * мин. 4 (четворица) инженери од машинска или електро струка; * мин. 2 (двајца) со уверение за положен стручен испит од ракувач со енергетски уреди и постројки односно ракувач за садови под притисок од I и II класа; * мин. 3 (тројца) со сертификат за сервисирање и одржување на хлорна опрема“ од причина што опремата која била предмет на набавката била од посебна важност за квалитетно и безбедно водоснабдување на град од преку 100.000 жители. Се работело за високо квалитетна електро-машинска опрема која ќе работела под притисок со опасни материи (хлор). Тоа била сложена и специфична опрема со која со помош на хлор во садови под притисок континуирано се вршела дезинфекција на вода за пиење на Општина Куманово. А заради безбедна и правилна монтажа и одржување на истата, потребни биле лица со соодветна стручна подготовка кои биле наведени и се барале во техничка и професионална способност што било во согласност со член 95 став 8 под в) во кој бил наведено дека „техничката и професионалната способност на економскиот оператор може да се докаже со опис на техничкиот персонал и техничките органи кои ќе учествуваат во извршувањето на јавната набавка, особено на оние кои се одговорни за контролата на квалитетот, а во случај на јавна набавка на работи, оние што ќе бидат вклучени во изведување на работите, без оглед на тоа дали се вработени во економскиот оператор или не.“ Под 3. договорниот орган навел дека бара поврзување со веќе постоечкиот SCADA систем поради тоа што во одделението за водоснабдителни објекти односно фабриката за вода веќе постоел SCADA систем кој вршел мониторинг и управување со постоечка опрема и нормално било мониторинг на опремата за хлорирање да се имплементирал со постоечкиот SCADA систем. Опремата која била предмет на

набавката била од посебна важност за квалитетно и безбедно водоснабдување на граѓаните во Куманово при што мониторинг на работењето на истата требал да се врши и далечински како не би дошло до несакани последици по населението на град од 100.000 жители. И за исполнување на оваа барање потребна била стручна и висока образована екипираност на економскиот оператор како што било наведено во барањето за техничка и професионална способност. Под 4. Договорниот орган навел дека во врска со поставеното прашање на жалителот истото прашање од страна на договорниот орган ќе било одговорено до наведениот законскиот рок. Договорниот орган навел дека согласно законот за јавни набавки договорниот орган можел а и требал да бара техничка и професионална способност соодветно на предметот на набавката и со докажување на способноста Договорниот орган се обезбедувал со гаранција на бараната стока како и вградување, монтажа и испорака на истата која требала да биде согласно бараното во техничката спецификација особено што во конкретниот случај се работело за специфична опрема за квалитетно и пред се безбедно водоснабдување на граѓаните на Куманово со квалитетна вода за пиење. Согласно погоре наведеното договорниот орган жалбата ја сметал за неоснована и барал истата да биде отфрлена бидејќи тендерската документација била направена согласно Законот за јавни набавки и условите биле директно поврзани и сразмерни на предметот на јавната набавка, неговата сложеност и при тоа применувајќи го начелото на економичност, ефикасност и ефективност на користењето јавни средства кое било предвидено во член 4 од ЗЈН и каде што во став 2 било наведено дека: „- Договорниот орган ги спроведува јавните набавки на начин што ќе обезбеди соодветен квалитет на предметот на набавка во однос на неговата намена и вредност.“

Државната комисија постапувајќи по жалбата и жалбените наводи, како и по службена должност согласно член 141 од Законот за јавните набавки, а врз основа на сите приложени докази во предметот и увидот во ЕСЈН за спроведената постапка за доделување договор за јавна набавка, утврди дека жалбата на жалителот „ИНСА-ВОДАИНЖИЊЕРИНГ“ ДООЕЛ Велес, е неоснована.

Државната комисија за жалби по јавни набавки со увид во целокупната документација од предметот на Електронскиот систем за јавни набавки (ЕСЈН), постапувајќи по жалбените наводи како и по службена должност согласно член 141 од Законот за јавните набавки, ги смета за неосновани жалбените наводи според кои договорниот орган во постапката сторил битна повреда од член 141 став 2 точка 6 на Законот за јавните набавки.

Државната комисија утврди дека точката 2.3.2 од тендерската документација за докажување на Техничка и професионална способност на економскиот оператор не е конфузна, нејасна и содржи одредби кои се согласно одредбите од член 95 став 8 од Законот за јавните набавки и смета дека не е потребно за наведените услови да се направи корекција во однос на листата и бараниот број на реализирани договори како и бараните потврди, бројот на вработени и ангажирани лица како и бројот на години на овластен сервисер, имајќи ја предвид предметната јавна набавка.

Државната комисија не ги прифати жалбените наводи кои се однесуваат на тоа дека набавената стока потребно е да се поврзе со постоечкиот SCADA систем.

Со оглед на тоа дека договорниот орган не сторил битни повреди во постапката согласно член 141 став 2, точка 6 од Законот за јавните набавки Државната комисија одлучи да не ја уважи жалбата, а воедно да го прифати одговорот на договорниот орган во однос на спецификата на бараната стока.

Согласно со член 2 точка 10 од Законот за јавните набавки: „10. „Тендерска документација“ е секој документ изработен од страна на договорниот орган или на кој упатува договорниот орган, а со кој се опишуваат или се утврдуваат елементите на одредена набавка или постапка, вклучувајќи го и огласот за јавна набавка, претходното информативно известување или периодичното индикативно известување кое се користи како замена за оглас за јавна набавка, техничките спецификации, описната документација, предложените услови на договорот, обрасците што ги пополнуваат кандидатите или понудувачите, информациите за општоприменливите прописи и сета дополнителна документација;.

Согласно со член 3 од Законот за јавните набавки : „Начела на кои се темелат јавните набавки: (1) Уредувањето, развојот на системот на јавни набавки и неговото спроведување се темелат врз начелата на слободно движење на стоките, слобода за основање, слобода за обезбедување услуги, како и начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност, еднаков третман на економските оператори и сразмерност. (2) При спроведувањето на јавните набавки договорниот орган е должен да ги почитува обврските за заштита на животната средина, социјалната политика и за заштита на трудот кои произлегуваат од прописите во Република Македонија, колективните договори и од меѓународните договори и конвенции ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија.“.

Согласно со член 81 од Законот за јавните набавки: „Тендерска документација (1) Договорниот орган во тендерската документација ги наведува барањата, условите, критериумите и други неопходни информации, со цел да му обезбеди на економскиот оператор целосни, точни и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапката за јавна набавка. (2) Тендерската документација, во зависност од видот на постапката, особено содржи: - општи информации во врска со договорниот орган, - упатства во врска со законските рокови и неопходните услови за учество, - минималните критериуми за утврдување способност и документација што треба да ја поднесат понудувачите или кандидатите за да го докажат исполнувањето на критериумите за утврдување способност, - технички спецификации или во случај на примена на конкурентен дијалог, постапки со преговарање и партнерство за иновации, описна документација, - упатства во врска со изработка и поднесување на техничката и финансиската понуда, - детална и целосна информација во врска со критериумите за избор на најповолна понуда, - упатства во врска со правната заштита во постапка за јавна набавка и - информации во врска со задолжителните одредби од договорот за јавна набавка. (3) По исклучок од ставот (2) на овој член, кај набавките од мала вредност со објавување оглас, договорниот орган изготвува поедноставена тендерската документација која особено содржи инструкции за поднесување на понудата и технички спецификации, додека при користење на електронскиот пазар на набавки од мала вредност само краток опис на предметот на набавка. (4) Договорниот орган е должен да одговори на сите прашања или барања за појаснување или измени кои економските оператори можат да ги постават во врска со тендерската документација, под услов истите да бидат поднесени најмалку осум дена пред крајниот рок за поднесување понуди или пријави за учество, односно шест дена кај поедноставената отворена постапка и четири дена кај набавката од мала вредност со објавување оглас. (5) Договорниот орган може, во роковите од ставот (6) на овој член, по свое наоѓање или врз основа на поднесените прашања или барања од економските оператори, да ја измени или дополни тендерската документација. (6) Одговорите, како и измените и дополнувањата на тендерската документација, договорниот орган без надоместок и во најкус можен рок ги прави достапни на ист начин како што ја направил достапна тендерската документација, но не подоцна од шест дена од крајниот рок за поднесување на понудите или пријавите за учество, односно четири дена кај поедноставената отворена постапка и два дена кај набавката од мала вредност со објавување оглас. (7) Договорниот орган може да одреди во тендерската документација дали ќе бара пренос на правата од интелектуална сопственост.“.

Согласно со член 82 од Законот за јавните набавки: „(1) Предметот на набавка се опишува на јасен, недвосмислен, целосен и неутрален начин кој ќе обезбеди споредливост на понудите во поглед на условите и барањата утврдени од договорниот орган. (2) Описот на предметот на набавка содржи технички спецификации и ако е потребно, се дополнува со нацрти, проектна документација, цртежи, модели и слично. (3) Техничките спецификации се утврдуваат во тендерската документација. (4) Со техничките спецификации се дефинираат потребните карактеристики на стоките, услугите или работите. Овие карактеристики може да се однесуваат и на одреден процес или метод на производство или обезбедување на бараните стоки, услуги или работи, или на одреден процес од друга фаза во нивниот животен век, дури и доколку таквите фактори не се составен дел од нивната материјална содржина, под услов карактеристиките да се поврзани со предметот на набавка како и да бидат сразмерни со вредноста и целите на набавката. (5) Кај набавките што ќе се користат од страна на физички лица, како од пошироката јавност така и од вработените на договорниот орган, договорниот орган при подготовка на техничките спецификации ги зема предвид критериумите за пристапност за лица со хендикеп или спецификациите ги составува според начелото на достапност за сите корисници, освен во соодветно оправдани случаи. (6) Техничките спецификации мора да им обезбедат на сите економски оператори еднаков пристап до постапката за јавна набавка и не смеат неоправдано да ја попречуваат пазарната конкуренција во јавните набавки. (7) Техничките спецификации може да се одредат на еден од следниве начини: а) во смисла на условите за извршување или функционални карактеристики, вклучувајќи услови за заштита на животната средина, под услов тие параметри да бидат опишани доволно прецизно за да им се овозможи на понудувачите точно да го разберат предметот на набавка и договорниот орган да изврши избор на најповолна понуда; б) со упатување, како правило, според следниов редослед: примена на македонски стандарди кои се во согласност со европските стандарди, европските технички одобренја, заедничките технички спецификации што се користат во Европската Унија, меѓународните стандарди или други технички упатувања воведени од страна на европски органи за стандардизација. Доколку истите не се пропишани, техничките спецификации се дефинираат со упатување кон македонските стандарди, националните технички одобренја или националните технички спецификации кои се однесуваат на користењето на стоките, идејното решение или изведувањето на работите. Секое упатување треба да биде проследено со зборовите: „или еквивалентно“; в) во однос на условите за извршување или функционални карактеристики од точката а) на овој став, со упатување на стандардите, техничките одобрувања, заедничките технички спецификации од точката б) на овој став, како можен начин на исполнување на

карактеристиките или барањата за функционалност или г) со повикување на техничките спецификации од точката б) на овој став за одредени карактеристики и со повикување на условите за извршување или функционални карактеристики од точката а) на овој став за други карактеристики. (8) Договорниот орган не смее да дефинира технички спецификации кои упатуваат на конкретно производство, изведба, определен процес или трговски марки, патенти, видови или специфично потекло на стоки со цел фаворизирање или елиминирање определени економски оператори или определени стоки. (9) По исклучок од ставот (8) на овој член, таквото упатување е дозволено само во исклучителен случај кога не е можно да се даде доволно прецизен опис на предметот на договорот за сите заинтересирани страни согласно со одредбите од овој член и треба да е придружено со зборовите „или еквивалентно“. (10) Кога договорниот орган ги утврдува техничките спецификации согласно со став (7) точка (а) на овој член, не смее да одбие понуда за стоки, услуги или работи која е во согласност со македонски стандард кој пак е во согласност со европски стандард, европско техничко одобрение, заедничка техничка спецификација што се користи во Европската унија, меѓународен стандард или технички референтни системи воспоставени од страна на европски тела за стандардизација, доколку спецификациите одредени во овој стандард, одобрение, заедничка техничка спецификација, меѓународен стандард или технички референтен систем се однесуваат на условите за извршување или функционални карактеристики, кои во постапката за јавна набавка ги одредил договорниот орган. (11) Понудувачот во својата понуда мора со сите соодветни средства, вклучувајќи ги и оние од членот 84 од овој закон, да докаже дека стоките, услугите или работите што се во согласност со стандардот ги исполнуваат условите за извршување или функционални карактеристики одредени од страна на договорниот орган “.

Согласно со член 95 од Законот за јавните набавки: „Докажување на способноста (1) Економските оператори доставуваат единствен документ за докажување на способноста и/или потврди, изјави и други документи наведени во овој член, како доказ дека: - не постојат причини за исклучување утврдени во членот 88 од овој закон, - се исполнети условите за квалитативен избор во согласност со членовите 90, 91 и 92 од овој закон и - се исполнети стандардите за системи на квалитет и/или стандардите за управување со животната средина во согласност со членовите 93 и 94 од овој закон. (2) Договорниот орган нема да бара други докази за докажување на способноста освен доказите од овој член и членовите 93 и 94 од овој закон. (3) Во случај на користење на капацитетот на други субјекти, економскиот оператор е должен да докаже со валиден доказ дека ќе ги има на располагање потребните ресурси за извршување на договорот. (4) Како документи дека не

постојат причини за исклучување од членот 88 од овој закон, договорниот орган ги прифаќа следниве документи: а) во врска со членот 88 став (1) од овој закон, изјава на економскиот оператор или единствен документ за докажување на способноста; б) во врска со членот 88 став (2) од овој закон, потврда издадена од надлежен орган во Република Македонија или од друга земја во која е регистриран економскиот оператор или единствен документ за докажување на способноста; в) во врска со членот 88 став (3) од овој закон, извод од листата на негативни референци која договорниот орган ја обезбедува од ЕСЈН. (5) Ако земјата во која е регистриран економскиот оператор не ги издава документите од ставот (4) на овој член, или ако тие не ги опфаќаат сите случаи од членот 88 на овој закон, договорниот орган прифаќа изјава што економскиот оператор ја заверува кај надлежен орган. (6) Документите од членот 88 ставови (1) и (2) на овој закон не смее да бидат постари од шест месеци од крајниот рок за поднесување понуди или пријави за учество. (7) Како доказ за економската и финансиската состојба на економските оператори, договорниот орган може да побара еден или повеќе од следниве документи: а) соодветни изводи од банки; б) доказ за релевантно осигурување за надомест при професионален ризик; в) извештај за билансот на состојба издаден од надлежен орган, односно ревидиран биланс на состојба или извадоци од извештајот за билансот на состојба, во случаи кога објавување на билансот на состојба е пропишано со закон во земјата каде што економскиот оператор е регистриран и г) извод од целокупниот приход на претпријатието (податок од билансот на успех издаден од надлежен орган, односно ревидиран биланс на успех) и онаму каде што се бара, изјава за приходот во областа која се покрива со договорот за јавна набавка и тоа најмногу за последните три финансиски години за кои се расположливи ваквите информации во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со работа и во зависност од достапноста на таквите информации. (8) Во постапките за јавни набавки, техничката и професионалната способност на економскиот оператор може да се докаже на еден или на повеќе од следниве начини: а) со листа на главни испораки на стоки или извршени услуги во последните три години, со вредности, датуми, купувачи (договорни органи или економски оператори), со обезбедување потврда за извршени испораки или извршени услуги. Со цел да се обезбеди соодветно ниво на конкуренција, договорниот орган може, доколку е тоа неопходно, да ги земе предвид доказите за соодветните испораки на стоки или извршени услуги пред повеќе од три години, што го наведува во тендерската документација; б) со листа на работи извршени во последните пет години, со приложување потврда за задоволителна изведба на најважните работи. Со цел да се обезбеди соодветно ниво на конкуренција, договорниот орган може, доколку е тоа неопходно, да ги земе предвид доказите за изведени работи пред

повеќе од пет години, што го наведува во тендерската документација; в) со опис на техничкиот персонал и техничките органи кои ќе учествуваат во извршувањето на јавната набавка, особено на оние кои се одговорни за контролата на квалитетот, а во случај на јавна набавка на работи, оние што ќе бидат вклучени во изведување на работите, без оглед на тоа дали се вработени во економскиот оператор или не; г) со опис на техничките услови и мерки кои економскиот оператор ги користи за да обезбеди квалитет како и со опис на своите капацитети за развој и истражување; д) со наведување на системот за управување и следење на синџирот за снабдување, кој економскиот оператор ќе може да го примени при извршување на договорот; е) во случај кога се набавуваат сложени стоки или услуги, или во исклучителни случаи за посебни намени, со проверка на производствените капацитети или ако е потребно и на капацитетите за проучување и истражување, како и на мерките за контрола на квалитетот, која ја спроведува договорниот орган или во негово име надлежен орган во земјата на основање; е) со образовните и професионални квалификации на давателот на услуги или на изведувачот на работи или на неговиот менаџерски кадар, под услов тие да не се евалуираат како критериум за избор на најповолна понуда; ж) со наведување на мерките за управување со животната средина кои економскиот оператор ќе може да ги користи во извршувањето на договорот; з) со изјава за просечниот годишен број на вработени кај давателот на услуги или изведувач на работи и за бројот на неговиот раководен кадар во последните три години; с) со изјава за инструментите, постројките или техничката опрема, која давателот на услугите или изведувачот на работите ја има на располагање за извршување на договорот; и) со наведување на делот од јавната набавка, кој економскиот оператор има намера го отстапи на подизведувач и ј) во однос на стоките што треба да се набават: - мостри, опис и/или фотографии на производи кои се предмет на испорака, а чија веродостојност економскиот оператор е должен да ја потврди доколку тоа го побара договорниот орган и - сертификати и извештаи издадени од надлежни тела за контрола за квалитет со признаена компетентност, а кои ја тестираат погодноста на производите што јасно била утврдена со упатувањата кон спецификациите и стандардите.“

Со оглед на фактот што жалителот не успеал во жалбената постапка, трошоците на постапката за правна заштита нема да му бидат вратени, согласно со член 166 став (2) од Законот за јавните набавки.

Со оглед на сè наведено, Државната комисија за жалби по јавни набавки одлучи како во диспозитивот на решението.

Упатство за правно средство: Согласно член 170 од Законот за јавните набавки и член 26 од Законот за управните спорови, против ова решение незадоволната странка

може да поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 од денот на приемот на решението.

Бр. 09-791/8
10.09.2020 год.
С к о п ј е

**ПРЕТСЕДАТЕЛ,
Кирил Каранфилов**

Доставено до:

- Архива,
- „ИНСА-ВОДАИНЖИЊЕРИНГ“ ДООЕЛ Велес
- ЈП Водовод Куманово